

Algemene ledenvergadering woensdagavond 16 maart 2016

Hierbij nodigen wij u uit voor de voorjaarsledenvergadering op woensdagavond 16 maart a.s. Ook niet-leden zijn van harte welkom!

Plaats: De Stoomhal, Pakhuisplein 44, Wormer

Aanvang: 20.00 uur - Zaal open: 19.30 uur

Agenda

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Verslag van de ledenvergadering van 21 mei 2015
4. Jaarverslag van de secretaris
5. Financiën:
 - a. Verslag van de penningmeester
 - b. Verslag van de kascommissie
 - c. Vaststelling jaarrekening 2015
 - d. Verkiezing nieuwe kascommissie
6. Contributie 2017
Het bestuur stelt voor om de contributie met ingang van 1-1-2017 te verhogen naar € 17,50 per jaar.
7. Bestuursverkiezing
 - Aftredend mevrouw Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit, niet herkiesbaar. Het bestuur stelt voor in de ontstane vacature te benoemen de heer Nico Koelemeijer.
 - Aftredend Albert Stol en herkiesbaar.
 - Tegenkandidaten kunnen tot een week voor de vergadering worden aangemeld bij de secretaris de heer Arthur van Haarlem.
8. Toelichting op de activiteiten van ons Genootschap in 2016
9. Rondvraag
10. Sluiting

Aansluitend

- Lezing over de historie van de Beschuitstoren door Jan Blokker;
- Uitleg over de plannen voor de herbouw van de Beschuitstoren;

Pauze

- Vertoning van de historische film *Wormer in beeld* uit 1963.

De bedoeling is de bijeenkomst om ca. 22.00 uur af te sluiten. Graag zien we zien u op 16 maart a.s. Het bestuur

Verslag Algemene Ledenvergadering 21 mei 2015

Kort verslag van de algemene ledenvergadering van het Historisch Genootschap Wormer, gehouden op 21 mei 2015 in de Stoomhal te Wormer.

Aanvang 20.00 uur, aanwezig ca. 45 leden

Opening

Peter Roos opent de vergadering en heet alle aanwezigen hartelijk welkom.

Ingekomen stukken en mededelingen

De leden van het bestuur, Arthur van Haarlem en Lydy van der Toorn Vrijthof-Smit, zijn afwezig i.v.m. respectievelijk vakantie en familieverplichtingen.

Verslag ledenvergadering 29 november 2014

Het verslag wordt met dank aan de secretaris Arthur van Haarlem ongewijzigd vastgesteld en geeft geen aanleiding tot vragen of opmerkingen.

Financieel verslag

Marc van der Hout geeft met behulp van sheets een toelichting op het financieel verslag over 2014. Het boekjaar sluit af met een winst van € 1.147.

De begroting voor 2015 laat eveneens een positief saldo zien van ca. € 1.000 maar dan is het wel noodzakelijk dat de nog openstaande contributies, in totaal ca. €1.500, alsnog worden betaald. In dit verband wordt gewezen op het belang van toestemming voor automatische incasso.

De heer Kuijper doet verslag namens de kascontrolecommissie. Er zijn bij de controle geen onrechtmatige uitgaven aangetroffen en het verslag geeft een correcte weergave van inkomsten en uitgaven. Hij stelt daarom voor het verslag goed te keuren en de penningmeester decharge te verlenen. Op voorstel van de voorzitter wordt aldus door de leden met applaus besloten.

De voorzitter bedankt vervolgens de penningmeester en de leden van de kascontrolecommissie voor hun inspanningen.

Verkiezing kascontrolecommissie

De heer Kuijper is aftredend en hiervoor in de plaats wordt benoemd de heer Bolleman die samen met de heer Waal de nieuwe kascontrolecommissie vormt.

Als reserve wordt de heer Kuijper benoemd.

Toelichting op de activiteiten in 2015

De voorzitter geeft de volgende opsomming:

- Torenklanken zal als vanouds weer vier maal per jaar worden uitgebracht;
- Zaterdag 13 juni as. is de dag van Zaans Cultureel Erfgoed waar ook ons Genootschap aan mee werkt;
- Op 12 en 13 september in het kader van Monumentendag met als thema 'Kunst en ambacht' een tentoonstelling in de Stoomhal. De tentoonstelling wordt

georganiseerd door ons lid, de heer Jan Blokker en het bestuur is er zeer content mee dat hij deze kar wil trekken;

- De Genootschapsdag met de presentatie van het Jaarboek zal medio november plaatsvinden;
- De nieuwe website is nagenoeg gereed en zal over ca. twee weken beschikbaar zijn. Met behulp van de beamer geeft Peter een toelichting op de verschillende rubrieken. Webmaster is de heer Jan Kroonenberg en het ontwerp is van mevrouw Wietske van Soest. Er wordt gedacht aan een nieuwsbrief voor de leden en ook Torenklanken blijft gewoon verschijnen.

Rondvraag

- De heer Beenen vraagt of er al nagedacht is over een eigen ruimte voor het Genootschap. De voorzitter memoreert eerdere plannen in relatie tot herbouw van de Beschuitstoren, maar dat hij recentelijk heeft gehoord dat de gemeente werkt aan een nieuw plan waarin ook ruimte voor het Genootschap is opgenomen.
- De heer Waal attendeert in dit verband op de pakhuizen Maas, Waal en Schepel. Deze zijn echter reeds voor 80% verhuurd en missen geschikte accommodatie.
- Desgevraagd door de heer Kuijper meldt de voorzitter dat bij grote afwijkingen van de begroting uiteraard de leden hiervoor eerst om toestemming zal worden gevraagd.

Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering met dank aan de inbreng van de aanwezigen en geeft vervolgens het woord aan de heer Cees Kingma voor het vervolg van het programma, te weten de vertoning van de film *Van de Zaan gezien* gevolgd door een lezing over het lot van de vele pakhuizen langs de Zaanoever. Na afloop hiervan wordt de heer Kingma door de voorzitter bedankt, ondersteund door applaus van de aanwezige leden.

Bij de uitreiking van het Jaarboek 2015 wordt het redactieteam in het zonnetje gezet.

Historisch Genootschap Wormer

BALANS 2015

VERENIGING HISTORISCH GENOOTSCHAP WORMER						
BALANS						
	31-Dec-15	31-Dec-14		31-Dec-15	31-Dec-14	
INVENTARIS	2	2	STICHTING KAPITAAL	-290	2.100	
VOORRAAD PUBLICATIES	1.755	1.755	VOORZIENING			
VOORRAAD POSTZEGELS	280	280	JAARBOEKEN	11.038	11.038	
			INVENTARIS	5.288	5.288	
NOG TE ONTVANGEN SUBSIDIE	1.000	-	HUISVESTING	5.000	5.000	
NOG TE ONTVANGEN OMZET JAARBOEKEN	175	-				
NOG TE ONTVANGEN RENTE	109	122	ONTVANGEN OMZET KOMEND JAAR	60	45	
RABOBANK BETAALREKENING	75	312				
RABOBANK SPAARREKENING	17.700	21.000				
	21.096	23.471		21.096	23.471	
BATEN EN LASTEN	2015	2014				
INKOMSTEN						
CONTRIBUTIE	9.066	8.229				
SUBSIDIE	545	520				
SPONSORING	1.750	1.000				
DONATIES		490				
OVERIGE OPBRENGSTEN	1.380	1.583				
RENTE	121	176				
TOTALE INKOMSTEN	12.862	11.998				
KOSTEN						
JAARBOEK	9.805	8.579				
TORENKLANKEN	813	422				
OVERIGE PUBLICATIES	1.784					
KANTOORBENODIGDHEDEN	209					
PORTI	462	67				
BUDRAGE COMPTERKOSTEN	67					
KOSTEN DAVILEX LEDENADMINISTRATIE	120	143				
HUIJR LOCATIE WO STOOMHAL	1.529	1.119				
KILOMETERVERGOEDING	20					
KOSTEN VRIJWILLIGERS	168	229				
BANKKOSTEN	275	294				
TOTALE KOSTEN	15.252	10.853				
RESULTAAT	-2.390	1.145				

Historisch Genootschap Wormer

JAARVERSLAG 2015

In 2015 hebben we als Historisch Genootschap Wormer de weg naar boven weer gevonden. Gedurende het afgelopen jaar hebben we een aantal activiteiten georganiseerd die alle succesvol zijn verlopen.

Op 21 mei heeft de algemene ledenvergadering plaatsgevonden die werd gecombineerd met de vertoning van de film *Van de Zaan gezien* en een lezing van Cees Kingma over het lot van de vele pakhuizen langs de Zaan.

Op zaterdag 13 juni vond in de Stoomhal te Wormer de Zaanse Culturele erfgoedmarkt plaats waar ook het Historisch Genootschap Wormer met een stand aanwezig was. Tijdens de jaarlijkse feestweek van het Zorgcentrum Torenerf heeft het Genootschap 50 winkeltjesboeken geschonken en een expositie verzorgd van 32 afbeeldingen van *Mensen in Wormer*.

In het weekend van 12 en 13 september heeft het Genootschap in het kader van Monumentendag een succesvolle expositie in de Stoomhal gehouden met als thema: 'Kunst en Ambacht'. Tevens is hierover een catalogus in kleur uitgebracht en basisschool De Eendracht heeft in de les hier aandacht aan besteed.

De redactie van het jaarboek heeft weer een waarderingswaardige prestatie geleverd met de productie van het 10^e jaarboek van het Genootschap. Het eerste exemplaar van dit jubileumjaarboek is op zaterdag 21 november in de Stoomhal tijdens de jaarlijkse genootschapsdag uitgereikt aan burgemeester Peter Tange.

Tot slot heeft het Genootschap in samenwerking met de Oudheidkundige Commissie Jisp en Vrienden van de Jisperkerk in de Jisperkerk een fototentoonstelling georganiseerd van de fotograaf Adrianus Wildschut.

Ook de redactie van *Torenklanken* heeft in 2015 weer vier zeer leeswaardige nummers van *Torenklanken* uitgebracht met als klap op de vuurpijl een dubbelnummer ter gelegenheid van het 10-jarig jubileum, dat op 14 december 2015 gevierd kon worden. Verder heeft de website van het Genootschap www.genootschapwormer.nl in 2015 een nieuw en fris gezicht gekregen. Helaas is de website nog niet geheel compleet, maar we zijn zeker op de goede weg. Heel graag zouden we de site willen uitbreiden met een historisch fotoarchief. Mensen die daar hun bijdrage aan willen leveren zijn dan ook nog steeds van harte welkom.

Het ledental van het Genootschap heeft zich in 2015 positief ontwikkeld. Aan het begin van het jaar hadden we 560 leden en op 31 december waren het er 588.

Na 10 jaar kan worden vastgesteld dat het Historisch Genootschap Wormer een bloeiende vereniging is met een aantal actieve leden die zich inzetten voor activiteiten die kunnen rekenen op grote belangstelling van de leden en andere belangstellenden. Een welgemeend woord van dank voor deze vrijwilligers is hier dan ook zeker op zijn plaats.

Arthur van Haarlem
Secretaris

Voor bleekneusjes en zenuwpeesjes HET VERSCHIJNSEL 'VAKANTIEKOLONIE'

Vakantiekolonie St. Joseph in Egmond aan Zee.
Bron: Wikimedia Commons The Free Media Repository.

Eind negentiende eeuw was de leefsituatie van kinderen uit grote steden weinig rooskleurig. Gezinnen leefden dicht opeengepakt in krappe woninkjes waar weinig frisse lucht en zonlicht binnenkwam. Bovendien kende de arbeidersklasse een karig en eenzijdig voedselpakket met weinig eiwitten en vitamines. Vooral onderwijzers en onderwijzeressen maakten zich zorgen om de fysieke toestand van de kinderen. In 1883 werden de eerste kinderuitzendingen gestart. In dat jaar bezorgde Arnold Kerdijk, secretaris van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, een twintigtal Amsterdamse kinderen een onvergetelijke vakantie in de bossen van Austerlitz. Al snel telde iedere grote stad één of meer uitzendverenigingen die arme, bleke en magere kinderen voor een paar weken naar een koloniehuis stuurden. Veel van deze huizen stonden aan de kust zoals Zwartendijk en het katholieke koloniehuis St. Joseph, beide in Egmond aan zee.

Om plaatselijke initiatieven te verenigen ontstond in 1901 het 'Centraal Genootschap voor Kinderherstellings- en Vacantiekolonies'. Op 18 maart 1919 werd ook in Wormer een

afdeling opgericht. De heer D. Kooiman, burgemeester van Wormer, fungeerde als voorzitter, de heer Noordanus, gemeentearst, als secretaris. Het doel van de vereniging werd in de statuten, artikel 2, als volgt omschreven: 'Het bevorderen van het lichamelijk en zedelijk welzijn van kinderen door hen in de gelegenheid te stellen een tijd lang in een gezonde streek te verblijven'. Om lid te worden van de vereniging moest men zich aanmelden bij een van de bestuursleden, contributie 50 cent per jaar ('of meer te hunner keuze'). Het uitzenden van de kinderen kwam, geheel of gedeeltelijk, voor rekening van de vereniging. Het bestuur wees de kinderen aan die er voor in aanmerking kwamen.

Op vrijdag 11 juni 1926 deed de afdeling Jisp van het Centraal Genootschap een subsidieverzoek aan de gemeenteraad voor haar werkzaamheden. In september was ook al een dergelijk verzoek ingekomen. De raad besloot toen dat het verzoek alleen in overweging zou worden genomen, wanneer Kanaaldijker ingezetenen gelegenheid hadden gehad zich als lid aan te melden. Dit was intussen gebeurd en er werden niet minder dan 52 leden genoteerd.

Burgemeester en wethouders stelden voor te subsidiëren: 50 cent per verpleegdag per kind voor de zomerperiode en voor de winter 30 cent per dag. Nog even werd de vraag gesteld waarom het zomers duurder was dan 's winters. 'Willen ze er zomers niet meer hebben? Nee hoor, dit was alleen bedoeld om de winterperiode meer aan te bevelen, zodat het personeel aangehouden kon worden'.

De heer Noordanus heeft zijn activiteiten voor het genootschap niet lang kunnen uitoefenen. In de jaarvergadering van 8 april 1926 in Café Landzicht herdacht waarnemend voorzitter, de heer Kamp, met enige gevoelige woorden het onverwachte overlijden van de heer Noordanus, toentertijd fungerend als voorzitter.

Verder lezen we uit de jaarverslagen dat aan verpleegkosten f 1.000,- werd uitgegeven en dat de gemeentesubsidie f 500,- bedroeg. De opbrengst uit twee liefdadigheidsuitvoeringen was f 158,25, de contributie van de leden totaal f 314,-. Daarnaast kwam nog de opbrengst van oud papier binnen (f 27,50) en een gift van Ziekenhulp f 25,-. Het aantal uitgezonden kinderen was 28 met een aantal verpleegdagen van 1023. Het Genootschap had dat jaar 337 leden.

In de beginjaren werd alleen in de zomervakantie uitgezonden. Vandaar de naam: vakantiekolonie. De uitzendverenigingen waren aanvankelijk volledig afhankelijk van particulier geld. Na de Eerste Wereldoorlog besloot de overheid structureel bij te dragen. Hierdoor groeide de kinderuitzending tot een van de belangrijkste sociaal geneeskundige voorzieningen voor schoolkinderen, waaraan in bijna honderd jaar naar schatting zo'n 800.000 kinderen hebben deelgenomen.

Naast het Centraal Genootschap ontstonden er ook plaatselijke afdelingen geschoeid op religieuze basis. In een verslag van de gemeenteraad van Wormer van 13 juni 1938 wordt een subsidieregeling vastgesteld voor de christelijke vereniging van kinderuitzending. Tussen 1946 en 1974 is er ook de Katholieke kinderuitzending in het bisdom Haarlem, diocesaan bureau in Amsterdam met een eigen afdeling in Wormer. Om een idee te geven hoeveel kinderen voor uitzending in aanmerking kwamen: in huize St Joseph in Egmond aan Zee werden voor de winterperiode 1935 van 15 januari tot 10 april 16 plaatsen gereserveerd. Voor de periode 16 november tot 28 december van hetzelfde jaar: 58 plaatsen.

Een van deze kinderen was Riek, geboren in 1936. Over deze periode vertelt ze het volgende: 'Negen jaar was ik, toen ik naar de vakantiekolonie in Egmond aan Zee ging.

Mijn moeder was met mij naar de dokter gegaan (dr. Berkel, toentertijd huisarts), omdat ik niet groeide en zo mager was. Hij zei: 'Dat is niet zo gek, want ik zie d'r steeds maar met allerlei kinderen door het dorp heen en weer sjouwen.' Dat was zo. Ik hielp 's morgens eerst de kinderen die naar de kerk moesten, die kant op. Daarna weer snel naar huis om de anderen naar school te brengen. En dan niet alleen uit ons gezin, maar ook de buurtkinderen. Ik was de hele dag bezig, paste op iedereen en deed daarnaast nog heel wat klusjes in de huishouding. Soms was ik zo moe dat van opletten in de klas weinig terecht kwam. Had hij goed gezien, de huisarts. In de zomer van '44 bracht Tante Leen mij met de trein eerst naar Castricum en daarna met de bus naar Egmond aan Zee. Voor zes weken in St. Joseph. Ik vond dat helemaal niet erg, er werden ook weinig woorden aan het vertrek besteed. Gewend als ik was om met een groep kinderen om te gaan, trof ik dat in het tehuis weer aan. Het was wel even wennen maar het was ook leuk. 's Morgens om zeven uur moesten we opstaan, onder de douche en daarna naar het ontbijt. De rest van de ochtend buiten spelen. De middag begon met een uur verplicht naar bed. Verplicht een uur rusten, dat vond ik helemaal niets. Daarna weer naar buiten en werd er een flinke wandeling gemaakt, duin op, duin af, onder het zingen van allerlei liederen". Riek begint spontaan te zingen, allerlei liedjes in marstempo. Na het avondeten meteen naar bed. Rust, reinheid en regelmaat was het devies.

Alles wat op het bord terecht kwam, moest opgegeten worden. Gelukkig was ik een grote eter, had daar niet zo veel moeite mee. Behalve die ene keer. We kregen haring en ik wist zeker dat deze bedorven was. Maar daar hadden de verzorgsters niets mee te maken. Ze geloofden mij niet, dus dooreten. Je moest net zo lang aan tafel blijven zitten totdat je bord leeg was. Na het eten heb ik alles eruit gekotst, maar ik durfde er niets van te zeggen.

Na drie weken werd je voor het eerst gewogen. Een heel spannend moment, want niet gegroeid kreeg je een extra schepje erbij. De laatste weging was na zes weken. Als je aangekomen was, mocht je naar huis. Mijn ouders miste ik helemaal niet, ook broertjes en zusjes niet. Ik vond het er wel gezellig. De ouders kwamen na de eerste drie weken op bezoek en gingen natuurlijk ook weer weg. En ik vond alles doodnormaal.

Ondertussen hadden de verzorgers wel in de gaten dat ik een handige meid was en werd daarom al snel 's middags met de boodschappenlijst op pad gestuurd. 'Klim daarna op een hoge duin dan zie je vanzelf wel waar de groep loopt', zei de leidster dan.

De zes weken zaten er op. Mijn oude leventje pakte ik weer op en het jaar daarop zat ik weer in de kolonie. Pas rond de tienertijd begon ik te groeien en ik weet nog hoe verbaasd ik was, dat opeens mijn armen en benen zomaar een stuk langer werden.'

Wordt vervolgd.

Bronnen: *Canon Zorg voor de jeugd Nederland*, auteur Fedor de Boer; *Wormer en Jisper Advertentieblad* 15 juni 1926 en 12 februari 1929; Archief Katholieke Kinderuitzending in het Bisdom Haarlem; Verslag gemeenteraad Wormer 13 juni 1938.

Wormer en de watersnood HONDERD JAAR GELEDEN

Tegenwoordig houden we, ondanks de hevige regenbuien van de laatste jaren, droge voeten. Dat was wel eens anders. In de nacht van donderdag 13 op vrijdag 14 januari 1916, bij extreem hoog water (3,05 m. + N.A.P. bij Volendam) en een zware Noordwester storm, stortten de golven over de toch al door regenwater doordrenkte Waterlandse zeedijk. Deze brak tenslotte tussen drie en vier uur bij Katdam en Uitwoude op elf plaatsen door. De gevolgen waren rampzalig. Onstuitbaar overstroomde het water van de Zuiderzee praktisch de gehele regio van Waterland.

'Zij oordeelden onmiddellijk de situatie als zeer kritiek'

Op zondagmorgen 16 januari bereikte het water de voet van de zuiderringdijk van de Wijdewormer en dreigde ook hier overstroming wegens de geringe kruinhoogte van deze dijk, 0,20 tot 0,50 m + N.A.P. Het polderbestuur was daar kennelijk nog niet van overtuigd want het was het hoofd van de lagere school van de Wijdewormer, F.J. Oosterhof, die een beroep deed op het gemobiliseerde leger van de stelling Amsterdam voor assistentie. Al zondagsavonds waren 350 soldaten van het fort Spijkerboor gearriveerd om het meest kritieke deel van de ringdijk bij de zogenaamde Kalverbocht met zandzakken op te hogen.

Drie dagen later stak een hevige storm op en sloegen de golven over de dijk. Kinderen, vrouwen en vee werden in veiligheid gebracht en het mag een wonder heten dat de dijk toen niet alsnog brak. Bewoners bleef ternauwernood een grote ramp bespaard. Maar het bestuur van het waterschap de Wijdewormer bleek nog steeds niet geporteerd van drastische maatregelen. Gealarmeerd door derden bezocht op 22 januari de Minister van Waterstaat ir. Lely, vergezeld van enkele ingenieurs, de dijk. 'Zij oordeelden onmiddellijk de situatie als zeer kritiek en deden de dijkgraaf ontbieden', staat in het krantenverslag over dit bezoek. De minister gaf terstond opdracht aan de provincie om de technische leiding over te nemen en verzocht de stellingcommandant om meer militaire hulp. De provincie achtte opkisting van een grote lengte van de ringdijk beslist nodig voor het behoud van de polder. 'De noodzakelijkheid hiervan werd tenslotte ook door het polderbestuur ingezien nadat daarop van verschillende zijden en tenslotte door den voorzitter van het College van Gedeputeerde Staten met klem was geweest', staat in de mededelingen hierover van GS aan Provinciale Staten! Op zondagmiddag 23 januari besloot de gemeenteraad van Purmerend in een spoedzitting eveneens kistdammen te plaatsen onder meer langs de Neckerweg bij Neck. De Kalverdijk was reeds opgekist en door deze maatregelen bleef het gebied van de voormalige gemeente Wormer voorshands gevrijwaard van inundatie.

Wormer

Ook de bevolking van Wormer heeft meegewerkt aan het behoud van de Wijdewormer. Tijdens de eerste gemeenteraadsvergadering na de noodlottige dijkdoorbraken, op vrijdagavond 4 februari, memoreerde burgemeester Kooiman in zijn openingswoord de grote rampen elders en zegt vervolgens: 'Tot nog toe zijn wij er van verschoont gebleven. Wij zijn daarvoor groten dank verschuldigd'. Hij dankt de polderbesturen voor de samenwerking en tevens de vele inwoners die zich belangeloos hebben ingezet. Tijdens dezelfde raadsvergadering kondigde Kooiman aan binnen enkele dagen over te gaan tot de samenstelling van een commissie, 'zich ten doel stellende gelden bijeen te brengen voor steun aan hen, die reeds zo jammerlijk van den watersnood hebben te lijden'. Het provinciaal bestuur had hier reeds eerder op aangedrongen doch: 'Ik heb met deze zaak met de bedoeling gewacht tot het ogenblik dat voor ons het gevaar wat zou zijn geweest', aldus de burgemeester. De raad besloot diezelfde avond unaniem tot deelname aan de Midden-Noord-Hollandsche Waterleiding. Enkele gemeentes in het overstroome gebied waren kennelijk tegen. De reactie van een der raadsleden: 'Nu Waterland is overstroemd zal het gemis van waterleiding sterk worden gevoeld', kan niet anders dan cru worden genoemd. De naderhand door de commissie georganiseerde collecte onder de inwoners van Wormer, toen bestaande uit 3.000 zielen, leverde f 2650,77 op. De Verenigde Koninklijke Papierfabrieken Van Gelder Zonen doneerde f 5.000 ter versterking van de dijken in de waterschappen Wormer, Jisp en Neck, Engewormer en Kalverpolder.

Evacuatie

Medio februari ging het opnieuw stormen en op vrijdag 18 februari, bij vloed, stroomde het zeewater onder de kistdam bij de Neckerweg door. Burgemeester Kooiman was op de plaats des onheils aanwezig. Desgevraagd door een journalist antwoordde hij dat, als

de kistdam zou breken, ook Jisp en Wormer zouden overstromen. Hij achtte het gevaar echter niet zo groot dat de noodklok zou moet worden geluid, hoewel een ieder wel op z'n qui vive moest zijn.

Voor de Wijdewormer was de situatie eveneens opnieuw kritiek en toen op diverse plaatsen het water over de ringdijk stroomde werd besloten tot ontruiming. Bewoners vluchtten met meeneming van have en goed, voornamelijk naar Purmerend maar ook onder meer naar Wormer. Twee dagen later was het gevaar zodanig geweken dat bewoners en vee die naar Wormer waren gevlucht, weer terugtrokken, 'daar het vee in eigen stallen beter thuis is als in rijst- en graanpakhuisen', meldde een verslaggever.

Afsluiting

Pas 22 maart lukte het de laatste gaten in de zeedijk te dichten en konden vele pompen aan het werk worden gezet. In de loop van april kwam Waterland weer langzaam boven water maar eerst op 27 juni was de situatie volgens het Hoogheemraadschap bijna weer als vóór de watersnood.

Door de ramp vielen 19 slachtoffers, waarvan 16 op Marken. De materiële schade was enorm en dat gaf de doorslag voor uitvoering van het plan van ir. Lely, de afsluiting van de Zuiderzee met de Afsluitdijk.

Bronnen: *Uit Landsmeer wordt gemeld* door Peter de Graaf, Stichting Uitgeverij Noord-Holland; De notulen van de gemeenteraad van Wormer van 4 februari 1916, Waterlands Archief; Diverse krantenartikelen. Waterlands Archief.

De soldaten blazen uit. Op de achtergrond het Heerenhuis, collectie J. Duin.

Agenda

- ▶ **Woensdag 16 maart 2016 - Algemene Ledenvergadering**
Aansluitend een lezing over de historie van de Beschuitstoren door Jan Blokker, uitleg over het plan voor herbouw van de Beschuitstoren en daarna vertoning van de historische film *Wormer in beeld* uit 1963.
- ▶ **Zaterdag 11 en zondag 12 september 2016**
Open Monumentendag met als thema 'Iconen en symbolen'.
- ▶ **2e week november 2016**
Genootschapsdag met uitreiking van het *Jaarboek 2016*.

Gaat u verhuizen? Of heeft u een ander e-mailadres?

Laat het ons weten!

Schriftelijk: Historisch Genootschap Wormer

p/a Kempphaanstraat 34, 1531 VE Wormer

E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl

Colofon

Torenklanken is een kwartaaluitgave van het Historisch Genootschap Wormer. Een lidmaatschap kost € 15,- per jaar.

Redactie

Frans Koelemeijer; Lucie Koelemeijer; Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit;

Albert Stol, eindredactie; Wietske van Soest, opmaak.

Redactieadres: De Lindeboom 22, 1531 PM Wormer

E-mailadres: torenklanken@genootschapwormer.nl

Bestuur

Peter Roos, voorzitter

Arthur van Haarlem, secretaris

Marc van der Hout, penningmeester

Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit

Albert Stol

Jaarboek

Redactie: Cees Kingma; Nico Koelemeijer; René van Maanen;

Els Mak; Dick Pranger

E-mail: jaarboek@genootschapwormer.nl

Historisch Genootschap Wormer

p/a Kempphaanstraat 34, 1531 VE Wormer, 075-6421968

Opgericht: 14 december 2005

KvK-nummer: 34242956

Rabobank: IBAN NL43 RABO 0114 5401 79

E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl

Website: www.genootschapwormer.nl

